Quod si non vniuersalia sint, sed vt ipsa singularia, non erunt scibilia. Ipsius enim vniuersalis, omnium scientiæ sunt. Quare erunt alia principia priora de principiis vniuersaliter prædicata, si sit quidem eorum futura scientia.

A εἰ δὲ μὴ καθόλου, ἀλλ' ὡς τὰ καθέκαστα, οὐκ ἔσονται ὁπῃοῦν. καθόλου γὰρ αἱ ὁπῃοῦν πάντων. ὥστ' ἔσονται ἀρχαὶ ἕτεραι πρὸ ἑτέρας τῆς ἀρχῶν καθόλου καθηγεμόνευσαι, εἴπερ μέλλει ἔσεσθαι αὐτῆς ὁπῃοῦν.

ARISTOTELIS

METAPHYSICORVM LIBER III.

CAPVT I.

ESt quædam scientia, quæ speculatur ens, prout ens est, & quæ ei per se insunt. Hæc autem, nulli earum, quæ in parte dicuntur, eadem est: nullæ nanque cæterarum, vniuersaliter de ente, prout ens est, considerant, sed etiam aliquam partem abscindentes, quod ei accidit speculantur, vt mathematicæ scientiæ. Cùm autem principia, & supremas causas quæramus, patet quòd alicuius naturæ per se necesse est eas esse. Si igitur illi etiam, qui entium elementa quærunt, ista principia quærebant, necesse est etiam elementa entis non secundum accidens esse, sed prout entia sunt. Quare nobis quoque entis, prout entis, primas causas accipiendũ est.

CAPVT II.

ENs autem multipliciter quidem dicitur, verùm ad vnum, vnámque quandam naturam: & non æquiuocè, sed quemadmodum omne sanum ad sanitatem: quoddam eo quòd conseruat: quoddam eo quòd facit: quoddam eo quòd signum sanitatis: quoddam verò, capax eius est: & medicinale, ad medicinam. Quoddam enim eo, quòd habet medicinam, medicinale dicitur: quoddam propterea, quòd natura aptum ad eam sit: quoddam propterea, quòd opus medicinæ sit: eodem modo cætera quoque accipiemus: ita & ens multipliciter quidem dicitur, sed totum ad vnum principium. Quædam enim, quoniam substantiæ, entia dicuntur: quædam, quoniam passiones substantiæ, quædam quoniam via ad substantiam, aut corruptiones, aut priuationes, aut qualitates, aut effectiua, aut generatiua substantiæ, siue eorum quæ ad substantiam dicuntur, aut ad aliquorum ex his negationes, aut substantias. Quare & ipsum non ens, esse non ens dicimus. Quemadmodum igitur sanorum omnium vna scientia est, ita & de cæteris est. Non enim solùm eorum, quæ secundum vnum dicuntur, verùm etiam eorum, quæ ad vnam naturam dicuntur, vnius scientiæ est speculari.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΤΟΥ Γ.

Κεφάλαιον α.

B ΕΣΤΙν ὁπῃοῦν τις, καὶ θεωρεῖ τὸ ὄν ᾗ ὄν, καὶ τὰ τούτῳ ὑπάρχοντα καθ' αὑτό. αὕτη δὲ οὐδεμιᾷ τῶν ἐν μέρει λεγομένων ἡ αὐτή. οὐδεμία γὰρ τῶν ἄλλων ὁπῃοῦν σκοπεῖ καθόλου, ἀφεῖ τοῦ ὄντος ᾗ ὄν· ἀλλὰ μέρος αὐτῆς τι ἀποτεμόμενοι, θεωροῦσι περὶ τοῦτο τὸ συμβεβηκός, ὅπερ αἱ μαθηματικαὶ τῶν ὁπῃοῦν. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἀκροτάτας αἰτίας ζητοῦμεν, δῆλον ὡς φύσεώς τινος αὐτὰς ἀναγκαῖον εἶναι καθ' αὑτό. εἰ οὖν καὶ οἱ τὰ στοιχεῖα τῶν ὄντων ζητοῦντες, ταύτας τὰς ἀρχὰς ἐζήτουν, ἀναγκαῖον καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ὄντος εἶναι μὴ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' ᾗ ὄντα. διὸ καὶ ἡμῖν τῶν ὄντων ᾗ ὄν, τὰς πρώτας αἰτίας λεκτέον. Κεφ. β.

C

D TO δὲ ὂν, λέγεται μὲν πολλαχῶς, ἀλλὰ πρὸς ἓν, καὶ μίαν τινὰ φύσιν, καὶ οὐχ ὁμωνύμως, ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὑγιεινὸν ἅπαν πρὸς ὑγίειαν, τὸ μὲν τῷ φυλάττειν, τὸ δὲ τῷ ποιεῖν, τὸ δὲ τῷ σημεῖον εἶναι τῆς ὑγιείας, τὸ δ' ὅτι δεκτικὸν αὐτῆς. καὶ τὸ ἰατρικὸν πρὸς τὸ ἰατρικόν· τὸ μὲν γὰρ τῷ ἔχειν ἰατρικὸν, λέγεται ἰατρικόν, τὸ δὲ τῷ εὐφυὲς εἶναι πρὸς αὐτόν, τὸ δὲ τῷ ἔργον εἶναι τῆς ἰατρικῆς. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα λήψομεθα λεγόμενα τούτοις. οὕτω δὲ καὶ τὸ ὂν λέγεται πολλαχῶς μὲν, ἀλλὰ πάντα πρὸς μίαν ἀρχήν. τὰ μὲν γὰρ, ὅτι οὐσία, ὄντα λέγεται, τὰ δ' ὅτι πάθη οὐσίας, τὰ δ' ὅτι ὁδὸς εἰς οὐσίαν, ἢ φθορά, ἢ στέρησις, ἢ ποιότητες, ἢ ποιητικὰ ἢ γεννητικὰ οὐσίας, ἢ τῶν πρὸς τὴν οὐσίαν λεγομένων, ἢ τούτων τινὸς ἀποφάσεις, ἢ οὐσίας. διὸ καὶ τὸ μὴ ὄν, εἶναι μὴ ὄν φαμεν. καθάπερ οὖν καὶ τῶν ὑγιεινῶν ἁπάντων μία ἐπιστήμη ἐστὶν, ὁμοίως τοῦ τε καὶ ὅτι τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ μόνον τῶν καθ' ἓν λεγομένων ἐπιστήμης ἐστὶ θεωρῆσαι μίας, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸς μίαν λεγομένων φύ-

E

F

Etenim